

บทความวิจัย

อิทธิพลของเส้นใยเหล็กต่อสมบัติของวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างมอร์ตาร์เสริมเส้นใย สมรรถนะสูงจากเถ้าลอยแคลเซียมสูง และเถ้าตะกรันเหล็ก

ดารกร อินทรบุตร* และ ปิติ สุคนธสุขกุล ศูนย์วิจัยวัสดุอาคารและการก่อสร้าง ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ บูชิต มาโห้ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ภัทรชัย พงศ์โสภา สาขาเทคโนโลยีวิศวกรรมโยธา คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ธนากร ภูเงินขำ และ สกลวรรณ ห่านจิตสุวรรณ์ หน่วยวิจัยเทคโนโลยีวัสดุก่อสร้างอย่างยั่งยืน สาขาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีวัสดุก่อสร้างอย่างยั่งยืน สาขาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทรศัพท์ 08 5309 8657 อีเมล: darrakorn.in@gmail.com DOI: 10.14416/j.kmutnb.2024.07.011 รับเมื่อ 23 สิงหาคม 2565 แก้ไขเมื่อ 17 ตุลาคม 2565 ตอบรับเมื่อ 21 ตุลาคม 2565 เผยแพร่ออนไลน์ 31 กรกฎาคม 2567 © 2024 King Mongkut's University of Technology North Bangkok. All Rights Reserved.

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอผลกระทบของเส้นใยเหล็กในวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างมอร์ตาร์สมรรถนะสูงจากเถ้าลอย แคลเซียมสูงผสมเถ้าตะกรันเหล็กต่อความสามารถในการทำงาน สมบัติเชิงกล เสริมเส้นใยเหล็กร้อยละ 0 ถึง 1.5 โดยปริมาตร ในการศึกษานี้ทำการแปรผันอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.40 และ 0.45 และความเข้มข้น NaOHเท่ากับ 8 และ 12 โมลาร์ ทุกส่วนผสมจะใช้อัตราส่วนทรายต่อวัสดุประสานเท่ากับ 1.25 และอัตราส่วนสารละลายโซเดียมซิลิเกตต่อ สารละลายโซเดียมไฮดอรกไซด์เท่ากับ 1.0 โดยทำการทดสอบความสามารถในการทำงาน (การไหลในแนวราบแบบอิสระ และเวลาในการไหลแนวราบแบบอิสระ) และทดสอบคุณสมบัติเชิงกล (กำลังรับแรงอัด กำลังรับแรงดัด) ผลการทดสอบพบว่า การไหลในแนวราบมีแนวโน้มลดลง ขณะที่เวลาในการไหลแผ่อิสระในแนวราบเพิ่มขึ้น ตามปริมาณเส้นใยเหล็กที่เพิ่มขึ้น กำลังรับแรงอัด กำลังรับแรงดัด ความเหนียว และกำลังรับแรงดัดคงค้างมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามปริมาณเส้นใยเหล็ก

คำสำคัญ: วัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างสมรรถนะสูง การไหลในแนวราบแบบอิสระ เส้นใยเหล็ก เถ้าลอย เถ้าตะกรันเหล็ก

การอ้างอิงบทความ: ดารกร อินทรบุตร, ปิติ สุคนธสุขกุล, บูชิต มาโห้, ภัทรชัย พงศ์โสภา, ธนากร ภูเงินขำ และ สกลวรรณ ห่านจิตสุวรรณ์, "อิทธิพลของเส้นใยเหล็กต่อสมบัติของวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างมอร์ตาร์เสริมเส้นใยสมรรถนะสูงจากเถ้าลอยแคลเซียมสูง และเถ้า ตะกรันเหล็ก," *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, ปีที่ 34, ฉบับที่ 4, หน้า 1–15, เลขที่บทความ 244-136275, ต.ค.–ธ.ค. 2567.

Research Article

The Influence of Steel Fiber on Properties of High-Performance Fiber Reinforced Alkali-Activated Material Mortar Based on High-Calcium Fly Ash and GGBFS

Darrakorn Intarabut* and Piti Sukontasukkul

Construction and Building Materials Research Center, Department of Civil Engineering, Faculty of Engineering, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok, Thailand

Buchit Maho

Department of Civil Engineering, Faculty of Engineering, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok, Thailand Phattharachai Pongsopha

Civil Engineering Technology, Faculty of Industrial Technology, Valaya Alongkorn Rajabhat University under The Royal Patronage, Pathum Thani, Thailand

Tanakorn Phoo-ngernkham and Sakonwan Hanjitsuwan

Sustainable Construction Material and Technology Research Unit, Department of Civil Engineering, Faculty of Engineering and Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Nakhon Ratchasima, Thailand

* Corresponding Author, Tel. 08 5309 8657, E-mail: darrakorn.in@gmail.com DOI: 10.14416/j.kmutnb.2024.07.011 Received 23 August 2022; Revised 17 October 2022; Accepted 21 October 2022; Published online: 31 July 2024 © 2024 King Mongkut's University of Technology North Bangkok. All Rights Reserved.

Abstract

This article presents the effect of Steel Fiber (SF) on high performance Alkali-activated Material Mortar (AAM) from fly ash and Ground Granulated Blast-Furnace Slag (GGBFS) on physical properties and mechanical properties. The Steel Fiber (SF) was added at the rates of 0 to 1.5% by volume of AAM. In this study, the liquid alkaline-tobinder ratio and NaOH concentration were varied at 0.40 to 0.45 and 8 to 12 M, respectively. The sand-to-binder ratio was fixed at 1.25 whereas the Na_2SiO_3 -to-NaOH ratios was fixed at 1.0. The experimental series consisted of workability test (slump flow, T50 slump flow) and mechanical properties (compressive and flexural strength) of AAM. Test results indicated that the slump flow tended to decrease; however, the T50 slump flow tended to increase with increasing SF. The compressive strength, flexural strength, toughness, and residual strength of AAM tended to increase as the SF reinforcement increased.

Keywords: High-Performance Alkali-Activated Material, Slump Flow, Steel Fiber Fly Ash, Ground Granulated Blast-Furnace Slag

Please cite this article as: D. Intarabut*, P. Sukontasukkul, B. Maho, P. Pongsopha, T. Phoo-ngernkham, and S. Hanjitsuwan "The influence of steel fiber on properties of high-performance fiber reinforced alkali-activated material mortar based on high-calcium fly ash and GGBFS," *The Journal of KMUTNB*, vol. 34, no. 4, pp. 1–15, ID. 244-136275, Oct.–Dec. 2024 (in Thai).

2

1. บทนำ

ปัจจุบันที่มีการพัฒนาและความเจริญรุ่งเรืองในทุกภาคส่วน อุตสาหกรรมการก่อสร้างก็เป็นส่วนหนึ่งที่ควบคู่ไปกับ ความเจริญรุ่งเรือง เพื่อตอบสนองความเจริญรุ่งเรืองในการ ก่อสร้างส่งผลให้มีการใช้ปูนซีเมนต์ที่มากขึ้นตามไปด้วย เป็น ที่ทราบกันดีว่ากระบวนการผลิตปูนซีเมนต์ส่งผลกระทบต่อ ขั้นบรรยากาศโลกและมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ สู่ชั้นบรรยากาศในปริมาณสูง [1] เพื่อลดการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ได้มีงานวิจัยทำการศึกษาวัสดุทดแทน หรือลดปริมาณการใช้ปูนซีเมนต์ให้น้อยลงหรือทั้งหมดด้วย การใช้วัสดุปอซโซลานเป็นวัสดุตั้งต้นหลัก หนึ่งในวัสดุทดแทน ที่มีการใช้วัสดุปอซโซลานเป็นวัสดุตั้งต้นหลัก เริ่าอุปตร์เป็นวัสดุตั้งต้น ในการผลิตวัสดุกระตุ้นด้วยด่างได้แก่ เถ้าลอย เถ้าตะกรัน เหล็ก เมตะเกาลิน และเถ้าแกลบ [3]–[7]

วัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่าง คือ วัสดุที่มีองค์ ประกอบของซิลิกา อะลูมินา และแคลเซียมเป็นหลัก และ กระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาด้วยสารละลายด่างเช่น สารละลาย โซเดียมไฮดรอกไซด์ สารละลายโพแทสเซียมไฮดรอกไซด์ และสารละลายโซเดียมซิลิเกต วัสดุเชื่อมประสานกระตุ้น ด้วยด่างสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระบบ ได้แก่ วัสดุกระตุ้น ด้วยด่างที่มีองค์ประกอบของแคลเซียมสูงเป็นหลัก โดยจะมี สารประกอบโซเดียมอะลูมิโนซิลิเกตไฮเดรต (N-A-S-H) และ แคลเซียมซิลิเกตไฮเดรต (C-S-H) และ/หรือแคลเซียมอะลูมิโน ซิลิเกตไฮเดรต (C-A-S-H) เป็นผลิตภัณฑ์หลักจากการทำ ปฏิกิริยาเป็นหลัก ส่วนระบบที่สองประกอบด้วยวัสดุตั้งต้น ที่มีองค์ประกอบของแคลเซียมต่ำ โดยจะมีสารประกอบ โซเดียมอะลูมิโนซิลิเกตไฮเดรต (N-A-S-H) เป็นผลิตภัณฑ์หลัก

จากรายงานวิจัยที่ผ่านมา [9]–[11] พบว่า วัสดุเชื่อม ประสานกระตุ้นด้วยด่างมีสมบัติเชิงกลเทียบเคียงกับระบบ ของปูนซีเมนต์ แต่มีความทนทานต่อการกรัดกร่อนของกรด และซัลเฟตได้ดีกว่าระบบของปูนซีเมนต์ ในประเทศไทย นิยมใช้เถ้าลอยแคลเซียมสูงเป็นวัสดุหลัก แต่มีการพัฒนา กำลังรับแรงอัดที่อุณหภูมิปกติไม่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับ ้วัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างจากเถ้าตะกรันเหล็ก [12] จากงานวิจัยของ Rafeet และคณะ [13] ได้มีการศึกษาวัสดุ เชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างจากเถ้าตะกรันเหล็กผสมกับ เถ้าลอยแคลเซียมต่ำพบว่า กำลังรับแรงอัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตามปริมาณการแทนที่เถ้าตะกรันเหล็กที่เพิ่มขึ้น แต่มี ระยะเวลาในการก่อตัวที่ลดลงตามปริมาณของเถ้าตะกรันเหล็ก ที่เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน Marjanović [14] รายงาน ไว้ว่ากำลังรับแรงอัดของวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วย ด่างขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเคมีของวัสดุตั้งต้นซึ่งค่าที่ เหมาะสมจะมีอัตราส่วน Ca/Si เท่ากับ 0.34-0.50, Al/Si เท่ากับ 0.15-0.24, Mg/Si เท่ากับ 0.07-0.16 และ Na/Si เท่ากับ 0.21-0.37 Hamidi และคณะ [15] ได้รายงานไว้ว่า กำลังรับแรงดัดของจีโอพอลิเมอร์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตาม ความเข้มของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ที่เพิ่มขึ้น จาก 4–12 โมลาร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความเข้มข้นของสารละลาย ที่มากขึ้นส่งผลให้มีการชะละลายวัสดุตั้งต้นในการทำปฏิกิริยา และจีโอพอลิเมอร์เจลมากขึ้น [16] ขณะที่ความเข้มของ สารละลายที่มากกว่า 12 โมลาร์ ส่งผลกำลังรับแรงดัดมี แนวโน้มลดลง ความเข้มข้นของ NaOH ที่สูงเกินไปอาจทำให้ ปฏิกิริยาจีโอพอลิเมอร์ไรเซชั่นลดลง เนื่องจากปริมาณ OH-ไอออนที่มากเกินไป

ตามที่ได้รายงานข้างต้นว่า วัสดุเชื่อมประสานกระตุ้น ด้วยด่างจากเถ้าลอยแคลเซียมสูงยังคงมีสมบัติด้านกำลังรับ แรงดัดต่ำ ดังนั้นงานวิจัยจำนวนมากจึงได้มีการพัฒนาสมบัติ ด้านกำลังรับดัดจากการเสริมเส้นใยชนิดต่าง ๆ [17]–[19] ยกตัวอย่างเช่น Meng และคณะ [20] ได้รายงานไว้ว่าการ เสริมเส้นใยเหล็กในวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่าง สามารถพัฒนาสมบัติเชิงกล ด้านกำลังรับแรงอัด กำลังรับ แรงดัด และโมดูลัสยึดหยุ่น ทั้งนี้การเสริมเส้นใยเหล็กสั้น และยาวเข้าด้วยกันยังสามารถพัฒนาสมบัติเชิงกลที่ดีเมื่อ เปรียบเทียบกับการใช้ความยาวของเส้นใยขนาดเดียว [17], [18] อย่างไรก็ตามการเสริมเส้นใยทำให้ความสามารถใน การทำงานของวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างลดลง [21] ดังเช่นงานวิจัยของ liu และคณะ [22] ได้รายงานไว้ว่าความ สามารถในการไหลของวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างมี

ดารกร อินทรบุตร และคณะ, "อิทธิพลของเส้นใยเหล็กต่อสมบัติของวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างมอร์ตาร์เสริมเส้นใยสมรรถนะสูงจากเถ้า ลอยแคลเซียมสูง และเถ้าตะกรันเหล็ก."

ดังนั้นจากการสำรวจงานวิจัยที่ผ่านมางานวิจัยนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ในเพื่อพิจารณาอิทธิพลของเส้นใยเหล็ก ต่อสมบัติเชิงกล ความสามารถในการทำงานของวัสดุเชื่อม ประสานกระตุ้นด้วยด่างเสริมเส้นใยสมรรถนะสูงจากจาก เถ้าลอยแคลเซียมสูงแทนที่ด้วยเถ้าตะกรันเหล็กร้อยละ 20 และเสริมเส้นใยเหล็กที่ร้อยละ 0–1.5 และใช้สารลดน้ำพิเศษ ชนิดหน่วงระยะเวลาการก่อตัวเพื่อให้มีความสามารถในการ ทำงานตามมาตรฐานการไหลอัดแน่นด้วยตัวเอง (EFNARC 2002) [23] และมีกำลังรับแรงอัดตามมาตรฐานคอนกรีต กำลังสูง (ACI 363R) [24]

2. วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการวิจัย 2.1 วัสดุ

เถ้าลอยแคลเซียมสูง (FA) จากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ มี
 ความถ่วงจำเพาะเท่ากับ 2.61 และมีองค์ประกอบทางเคมี
 ดังแสดงในตารางที่ 1

เถ้าตะกรันเหล็ก (SL) มีความถ่วงจำเพาะเท่ากับ
 2.90 และมีองค์ประกอบทางเคมีดังแสดงในตารางที่ 1

 ทรายแม่น้ำ จากแหล่งแม่น้ำเจ้าพระยา มี ความถ่วงจำเพาะเท่ากับ 2.85 มีขนาดคละระหว่าง 1.19 ถึง 4.75 มิลลิเมตร

สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) ความเข้มข้น
 เท่ากับ 8 และ 12 โมลาร์ และสารละลายโซเดียมซิลิเกต
 ที่มีองค์ประกอบทางเคมีของ Na₂O เท่ากับ 16.3 %, SiO₂
 เท่ากับ 34.2 %และ H₂O เท่ากับ 49.5 %

เส้นใยเหล็กมีคุณสมบัติดังแสดงในตารางที่ 2

 สารลดน้ำพิเศษชนิดหน่วงระยะเวลาการก่อตัว ADVA ® Cast 2727 TH เป็นสารผสมลดน้ำระดับสูง ซึ่งออกแบบมาเป็นพิเศษสำหรับการผลิตคอนกรีตที่มีกำลังสูง ไม่มีการเพิ่มคลอไรด์ เป็นสูตรที่สอดคล้องกับข้อกำหนด ส่วนผสมทางเคมีสำหรับคอนกรีต ASTM C 494 [25], Type G

2.2 การเตรียมตัวอย่างทดสอบ

สัดส่วนผสมใช้การแทนที่เถ้าตะกรันเหล็กในเถ้าลอย ร้อยละ 20 โดยน้ำหนัก ใช้สารลดน้ำพิเศษร้อย 2.5 ของวัสดุ เชื่อมประสาน อัตราส่วนทรายต่อวัสดุประสานเท่ากับ 1.25 และอัตราส่วนโซเดียมซิลิเกตต่อสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ เท่ากับ 1.0 แปรผันอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสาน เท่ากับ 0.40 และ 0.45 แปรผันเส้นใยเหล็กร้อยละ 0 0.5 1.0 และ 1.5 โดยปริมาตร และแปรผันความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 และ 12 โมลาร์ โดยสัดส่วนผสมของวัสดุเชื่อม ประสานกระตุ้นด้วยด่างสมรรถนะสูงดังแสดงในตารางที่ 3

การผสมเริ่มต้นจากการผสมวัสดุตั้งต้นและทรายให้ เข้ากันเป็นเวลาประมาณ 1 นาที จากนั้นเติมสารละลาย โซเดียมไฮดรอกไซด์แล้วผสมให้เข้ากันเป็นเวลาประมาณ 2 นาที เติมสารละลายโซเดียมซิลิเกต (ผสมสารละลาย โซเดียมซิลิเกตและสารลดน้ำพิเศษก่อน) แล้วผสมให้เข้ากัน ประมาณ 2 นาที และตามด้วยเติมเส้นใยเหล็กแล้วผสมอีก ครั้งประมาณ 1 นาที

ตารางที่ 1 องค์ประกอบทางเคมีของวัสดุตั้งต้น

องค์ประกอบทางเคมี	เถ้าลอย (%)	เถ้าตะกรันเหล็ก (%)
SiO ₂	31.9	32.3
Al ₂ O ₃	15.9	15.4
Fe ₂ O ₃	14.1	0.6
CaO	26.8	39
MgO	3.7	7.2
K ₂ O	2.0	0.4
Na ₂ O	2.0	0.7
SO3	2.5	1.2
LOI	0.2	0.7

ตารางที่ 2 คุณสมบัติของเส้นใยเหล็ก (Steel Fiber)

คุณสมบัติ			
ความยาว (มม.)	35		
เส้นผ่านศูนย์กลาง (มม.)	0.55		
กำลังรับแรงดึง (นิวตัน/มม.²)	1345		
อัตราส่วนความยาวต่อความกว้าง	65		

สัญอัญเต้	เถ้าลอย	เถ้าตะกรันเหล็ก	ทรายแม่น้ำ	เส้นใยเหล็ก	สารลดน้ำพิเศษ	สารละลายโซเดียม	สาระลายโซเดียม
តហ្វេតរាមរេ	(g)	(g)	(g)	(%)	(%)	ไฮดรอกไซด์ (g)	ซิลิเกต (g)
c/0.40/0SF	80	20	125	-	2.5	20	20
c/0.40/0.5SF	80	20	125	0.5	2.5	20	20
c/0.40/1.0SF	80	20	125	1.0	2.5	20	20
c/0.40/1.5SF	80	20	125	1.5	2.5	20	20
c/0.40/0SF	80	20	125	-	2.5	22.5	22.5
c/0.40/0.5SF	80	20	125	0.5	2.5	22.5	22.5
c/0.40/1.0SF	80	20	125	1.0	2.5	22.5	22.5
c/0.40/1.5SF	80	20	125	1.5	2.5	22.5	22.5

d		e ا	2	d		v	¥		9	νc	0
ตารางทั	3	สัดสวนเ	งสมวัสดุ	เชื่อมเ	ไระสานก	าระตุเ	เดวย	เดางเล	สรมเ	สน	เย

โดยที่

c คือ ความเข้มข้นของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์
 เท่ากับ 8 หรือ 12 โมลาร์

- FA คือ เถ้าลอย
- SL คือ เถ้าตะกรันเหล็ก
- RS คือ ทรายแม่น้ำ
- SF คือ เส้นใยเหล็ก
- SP คือ สารลดน้ำพิเศษ
- NH คือ สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์
- NS คือ สาระลายโซเดียมซิลิเกต

การเตรียมตัวอย่างทดสอบกำลังรับแรงอัดใช้ขนาด ตัวอย่างเท่ากับ 100 × 100 × 100 มิลลิเมตร กำลังรับแรงดัด ขนาด 100 × 100 × 350 มิลลิเมตร หลังจากที่ตัวอย่าง แข็งตัวทำการแกะแบบหล่อ ห่อตัวอย่างด้วยพลาสติกเพื่อ ป้องกันการสูญเสียความชื้นแล้วบ่มในอากาศจนครบอายุการ ทดสอบเท่ากับ 28 วัน

2.3 การทดสอบ

2.3.1 การไหลแผ่ในแนวราบแบบอิสระ และเวลาใน การไหลแผ่ในแนวราบแบบอิสระ (Slump Flow and T50 Slump Flow)

หลังจากกระบวนการผสมเสร็จทำการเทวัสดุเชื่อม ประสานกระตุ้นด้วยด่างเสริมเส้นใย (Fiber Reinforced Alkali-Activated Material; FRAAM) ลงกรวยทดสอบ

รูปที่ 1 การทดสอบกำลังรับแรงอัด

ค่าการยุบตัว จากนั้นยกกรวยขึ้นแล้วจับเวลาที่ FRAAM ไหลถึงเส้นผ่านศูนย์กลาง 500 มิลลิเมตร และวัดเส้นผ่าน ศูนย์กลางเมื่อสิ้นสุดการไหลแบบอิสระ เกณฑ์ในการแนะนำ สำหรับการไหลอิสระที่เหมาะสมเท่ากับ 650 มิลลิเมตร ถึง 800 มิลลิเมตร เวลา T50 ระหว่าง 2–5 วินาที ตามมาตรฐาน EFNARC (2002) [23]

2.3.2 การทดสอบกำลังรับแรงอัด

การทดสอบกำลังรับแรงอัด เตรียมตัวอย่างทดสอบที่อายุ การทดสอบตัวอย่างเท่ากับ 28 วัน โดยผลการทดสอบใช้ค่าเฉลี่ย จากการทดสอบ 3 ตัวอย่าง การทดสอบกำลังรับแรงอัด ดำเนินตามมาตรฐาน BS EN 12390-3 [26] ดังแสดงในรูปที่ 1

2.3.3 การทดสอบกำลังรับแรงดัด

การทดสอบกำลังรับแรงดัด เตรียมตัวอย่างทดสอบที่

รูปที่ 2 การทดสอบกำลังรับแรงดัด

อายุการทดสอบตัวอย่างเท่ากับ 28 วัน โดยผลการทดสอบ ใช้ค่าเฉลี่ยจากการทดสอบ 3 ตัวอย่าง การทดสอบกำลังรับ แรงดัดดำเนินตามมาตรฐาน ASTM C1609 [27] ดังแสดงใน รูปที่ 2

3. ผลการทดลอง

3.1 ความสามารถในการทำงาน

จากรูปที่ 3 แสดงผลการทดสอบการไหลแผ่ของ FRAAM) เสริมเส้นใยเหล็กร้อยละ 0 0.5 1.0 และ 1.5 โดย ปริมาตร L/B เท่ากับ 0.40 พบว่าการไหลแผ่มีแนวโน้มลดลง ตามปริมาณของเส้นใยที่เพิ่มขึ้นซึ่งมีค่าเท่ากับ 825 795

รูปที่ 4 การไหลแผ่ของ FRAAM L/B เท่ากับ 0.45

รูปที่ 5 ระยะเวลาในการไหลแผ่ในแนวราบแบบอิสระของ FRAAM L/B เท่ากับ 0.40

756 และ 737.5 มิลลิเมตร ตามลำดับ สำหรับความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ ขณะที่ความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์ จะมีค่าการไหลแผ่เท่ากับ 797 781.5 754 และ 735 มิลลิเมตร ตามลำดับ ขณะที่การใช้อัตราส่วนของเหลว ต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.45 ดังแสดงในรูปที่ 4 พบว่า ค่าการไหลแผ่มีค่าเท่ากับ 895.5 887.5 875 และ 835 มิลลิเมตร ตามลำดับ สำหรับความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ และขณะที่ความเข้มข้น NaOHเท่ากับ 12 โมลาร์ จะ มีค่าการไหลแผ่เท่ากับ 846 830.5 794 และ 786 มิลลิเมตร ตามลำดับ

รูปที่ 5 แสดงผลระยะเวลาในการทำงานได้อิสระใน แนวราบ T50 เซนติเมตรของ FRAAM ที่มีการเสริมเส้นใยเหล็ก ร้อยละ 0 0.5 1.0 และ 1.5 โดยปริมาตรพบว่า เมื่อปริมาณ เส้นใยเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระยะเวลาในการไหลมีค่ามากขึ้น ซึ่งมี

รูปที่ 6 ระยะเวลาในการไหลแผ่ในแนวราบแบบอิสระของ FRAAM L/B เท่ากับ 0.45

ค่าระยะเวลาในการทำงานได้อิสระในแนวราบเท่ากับ 2.0 2.2 3.0 และ 3.8 วินาที ตามลำดับ สำหรับความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ ขณะที่ความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์ มีระยะเวลาในการทำงานได้อิสระในแนวราบเท่ากับ 2.0 2.2 3.5 และ 4.3 วินาที ตามลำดับขณะ L/B เท่ากับ 0.45 มีค่าระยะเวลาในการทำงานได้อิสระในแนวราบ เท่ากับ 1.0 1.2 1.4 และ 2.3 วินาที ตามลำดับ สำหรับความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ และความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์ มีระยะเวลาในการทำงานได้อิสระในแนวราบ เท่ากับ 1.0 1.3 2.0 และ 2.3 วินาที ตามลำดับ ดังแสดงใน รูปที่ 6

การเพิ่มขึ้นของความสามารถในการทำงานตาม อัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสานที่เพิ่มขึ้นนั้นเนื่องจากมี ของเหลวใน FRAAM เพิ่มขึ้นส่งผลให้มีความสามารถในการ ทำงานเพิ่มขึ้นในทำนองเดียวกันกับอัตราส่วนซีเมนต์ต่อน้ำ ของระบบซีเมนต์ การลดลงของความสามารถในการทำงาน ตามปริมาณของเส้นใยเหล็กที่เพิ่มขึ้นอาจเนื่องจากเส้นใยเหล็ก มีพื้นผิวที่สูงทำให้เกิดการยึดเหนี่ยวที่สูงระหว่างเส้นใยเหล็ก และวัสดุประสานทำให้เกิดการยึดเหนี่ยวที่สูงระหว่างเส้นใยเหล็ก และวัสดุประสานทำให้เกิดการขัดขวางในการทำงานได้ของ เส้นใยใน FRAAM [18], [28], [29] เมื่อพิจารณาอิทธิพล ของความเข้มข้น NaOH พบว่า ความเข้มข้น NaOHเท่ากับ 8 โมลาร์ มีค่าความสามารถในการทำงานดีกว่าความเข้มข้น เท่ากับ 12 โมลาร์ เนื่องจากความเข้มข้นที่สูงขึ้นจะมีความหนืด มากขึ้น [30] ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าการเพิ่มอัตราส่วน ของเหลวต่อวัสดุประสาน และความเข้มข้น NaOH ที่ต่ำ สามารถเพิ่มความสามารถในการทำงานของ FRAAM ได้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากมาตรฐาน EFNARC (2002) พบว่า FRAAM ที่มีความเข้มข้น 12 โมลาร์ อัตราส่วน ของเหลวต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.40 (80FA20SL/12/0.40) มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานโดยที่มีค่าการไหลแผ่อยู่ระหว่าง 650–800 มิลลิเมตร และมีค่าระยะเวลาในการทำงานได้ อิสระในแนวราบระหว่าง 2–5 วินาทีในทุกส่วนผสม (เสริม เส้นใยเหล็ก 0–1.5%) ซึ่งมีความเหมาะสมในการทำการ ทดสอบความคงทนของสัดส่วนผสม FRAAM ที่มีความเข้มข้น 12 โมลาร์ อัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.40 ในอนาคต

3.2 กำลังรับแรงอัด

3.2.1 อิทธิพลของการเสริมเส้นใยเหล็ก

รูปที่ 7 แสดงอิทธิพลของการเสริมเส้นใยเหล็กต่อ กำลังรับแรงอัดของ FRAAM ปริมาณเส้นใยเหล็กร้อยละ 0 0.5 1.0 และ 1.5 โดยปริมาตร L/B เท่ากับ 0.40 พบว่า สามารถรับกำลังอัดได้ 58.52 60.42 62.69 และ 61.47 เมกะปาสคาล ตามลำดับสำหรับความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ ส่วนความเข้มข้นของสารละลายโซเดียม ไฮดรอกไซด์เท่ากับ 12 โมลาร์มีค่ากำลังรับแรงอัดเท่ากับ 58.82 61.69 63.03 และ 63.94 เมกะปาสคาล ตามลำดับ ขณะL/B เท่ากับ 0.45 (รูปที่ 8) สามารถรับกำลังอัดได้ 55.42 58.61 59.41 และ 60.30 เมกะปาสคาล ตามลำดับสำหรับ ความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ ส่วนที่ความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์ มีค่ากำลังรับแรงอัดเท่ากับ 57.49 59.56 60.08 และ 61.07 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากำลังรับ แรงอัดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามปริมาณเส้นใยเหล็ก เนื่องจาก ปริมาณเส้นใยเหล็กที่เพิ่มขึ้นทำให้สามารถช่วยชะลอการ ขยายตัวของรอยร้าวของจีโอพอลิเมอร์ส่งผลให้ค่ากำลังรับ แรงอัดมากกว่าจีโอพอลิเมอร์ที่ไม่เสริมเส้นใย [17] ในกรณี กำลังรับแรงอัดที่ลดลงหลังจากที่ปริมาณเส้นใยที่ร้อยละ 1.5 นั้น อาจเนื่องจากการกระจายตัวของเส้นใยไม่สม่ำเสมอ และ เกิดความพรุนทำให้กำลังรับแรงอัดลดลง [31], [32]

ดารกร อินทรบุตร และคณะ, "อิทธิพลของเส้นใยเหล็กต่อสมบัติของวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างมอร์ตาร์เสริมเส้นใยสมรรถนะสูงจากเถ้า ลอยแคลเซียมสูง และเถ้าตะกรันเหล็ก."

รูปที่ 7 กำลังรับแรงอัดและปริมาณเส้นใยเหล็ก L/B เท่ากับ0.40

ร**ูปที่ 8** กำลังรับแรงอัดและปริมาณเส้นใยเหล็ก L/B เท่ากับ 0.45

3.2.2 อิทธิพลของอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสาน จากผลการทดสอบเมื่อแปรผันอัตราส่วนของเหลว ต่อวัสดุประสานดังแสดงในรูปที่ 7 และ 8 พบว่า FRAAM ที่ปริมาณเส้นใยเหล็กร้อยละ 0 0.5 1.0 และ 1.5 โดย ปริมาตร และใช้ความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ กำลัง รับแรงอัดมีค่าลดลงตามอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสาน เพิ่มขึ้นจาก 0.40 เป็น 0.45 โดยมีค่าลดลงประมาณร้อยละ 1.9–5.3 ขณะที่ใช้ความเข้มข้น NaOHเท่ากับ 12 โมลาร์ มีค่า ลดลงประมาณร้อยละ 2.3–4.7 เนื่องจากอัตราส่วนของเหลว ต่อวัสดุประสานที่เพิ่มขึ้นจะมีพฤติกรรมทำนองเดียวกันกับ อัตราส่วนน้ำต่อวัสดุประสานของระบบปูนซีเมนต์ อย่างไร ก็ตามเมื่อพิจารณาเกณฑ์ของกำลังรับแรงอัดที่ต้องการ สำหรับคอนกรีตกำลังสูงที่พบว่า FRAAM มีค่ากำลังรับแรง อัดมากกว่า 55 เมกะปาสคาล ตามมาตรฐานของ คอนกรีต กำลังสูง ACI 363R [24] ในทุกส่วนผสม 3.2.3 อิทธิพลของความเข้มข้นของสารละลาย จากผลการทดสอบการแปรผันความเข้มข้น NaOH ดังรูปที่ 7 และ 8 ค่ากำลังรับแรงอัดเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้น NaOH ที่เพิ่มขึ้น เมื่ออัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสาน เท่ากับ 0.40 มีค่าเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.5–3.9 ขณะที่ ใช้อัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.45 มีค่ากำลัง รับแรงอัดเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1.1–3.6 จะเห็นว่ากำลังรับ แรงอัดเพิ่มขึ้นเมื่อเพิ่มความเข้มข้น NaOH เพิ่มขึ้น เนื่องจาก ความเข้มข้น NaOH สูงขึ้นจะมีความสามารถในการชะละลาย ซิลิกา และอะลูมินาจากวัสดุตั้งต้นเพื่อทำปฏิกิริยาจิโอพอลิเมอ ไรเซชั่นได้มากกว่า แต่อย่างไรก็ตามจากรูปที่ 5–6 เห็นได้ว่า ค่ากำลังรับแรงอัดมีแนวโน้มใกล้เคียงกันมากอาจเนื่องจาก ความเข้มข้น NaOH ที่ไม่ได้แตกต่างกันมากส่งผลทำให้อัตรา การทำปฏิกิริยาเปลี่ยนแปลงไม่มากอย่างมีนัยสำคัญ [33]

3.3 พฤติกรรมการดัด

พฤติกรรมการดัดของ FRAAM ที่มีความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 และ 12 โมลาร์ และมีอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุ ประสานเท่ากับ 0.40 และ 0.45 และมีอัตราส่วนเส้นใยเหล็ก ร้อยละ 0 0.5 1.0 1.5 โดยปริมาตร ดังแสดงในรูปที่ 9-12 พบว่า FRAAM มีการรับแรงในช่วงแรกในลักษณะขึ้นเป็น เส้นตรงอย่างเป็นสัดส่วนเนื่องจากเป็นผลของการรับแรง ของ FRAAM จนกระทั่งการรับแรงมีการเพิ่มขึ้นจน FRAAM เกิดรอยแตกร้าวแรกซึ่งเกิดจากการรับน้ำหนักบรรทุกที่เกิน กว่าค่าโมดูลัสการแตกร้าว ซึ่งส่งผลให้เกิดการรับแรงมีการ ลดลงอย่างทันที หลังจากนั้นจะมีการรับแรงที่มากกว่าจุดที่ เกิดรอยแตกร้าวช่วงต้น การที่กำลังการรับแรงของ FRAAM สามารถรับแรงหลังจากเกิดรอยแตกร้าวในช่วงต้นได้นั้นเกิด จากความต้านทานแรงหลังจากการแตกร้าวซึ่งเป็นผลมาจาก การที่เส้นใยเหล็กใน FRAAM ซึ่งมีความสามารถในการรับแรง ดึงได้ดี ทำหน้าที่รับแรงหลังจาก FRAAM ที่เกิดการแตกร้าว จนเมื่อสามารถรับแรงได้จนถึงจุดสูงสุด FRAAM ยังคงมีการ รับแรงที่ลดลงและค่าการแอ่นตัวที่มากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจาก การแอ่นตัวที่เพิ่มมากขึ้น และทำให้เส้นใยเหล็กหลุดออกจาก จีโอพอลิเมอร์ [17]

ร**ูปที่ 9** แรงดัดและค่าการแอ่นตัวของ FRAAM L/B เท่ากับ 0.40 และ NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์

รูปที่ 10 แรงดัดและค่าการแอ่นตัวของ FRAAM L/B เท่ากับ 0.45 และ NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างแรงสูงสุด ช่วงแรกและช่วงที่ 2 ของการเสริมเส้นใยเหล็ก และร้อย ละการลดลงของแรงในจีโอพอลิเมอร์เสริมเส้นใยเหล็ก จาก ผลการทดสอบเห็นได้ว่าแรงดัดของจิโอพอลิเมอร์เสริมเส้นใยเหล็ก มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณการเสริมเส้นใยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.5–1.5 โดยปริมาตร ทั้งในช่วงแรงดัดสูงสุดช่วงระยะต้น และระยะที่สอง โดยส่วนใหญ่ในทุกส่วนผสมมีค่าแรงดัด ช่วงที่ 2 สูงกว่าช่วงที่ 1 เมื่อพิจารณาอิทธิพลของความเข้มข้น NaOH พบว่า ที่ความเข้มข้นเท่ากับ 8 โมลาร์ มีค่าแรงดัด ช่วงที่ 2 เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 0–97 ขณะที่ความเข้มข้น เท่ากับ 12 โมลาร์ มีค่าแรงดัดช่วงที่ 2 เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ

รูปที่ 11 แรงดัดและค่าการแอ่นตัวของ FRAAM L/B เท่ากับ 0.40 และ NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์

ร**ูปที่ 12** แรงดัดและค่าการแอ่นตัวของ FRAAM L/Bเท่ากับ 0.45 และ NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์

13–73 จากผลการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าที่ความเข้มข้นเท่ากับ
8 โมลาร์ การเสริมเส้นใยสามารถเพิ่มความสามารถในการ
รับแรงได้หลังการแตกร้าวได้สูงกว่า 12 โมลาร์ อาจเนื่องจาก
12 โมลาร์ มีค่ากำลังรับแรงอัดที่สูงอาจทำให้มีแรงยึดเหนี่ยว
ที่ดีทำให้มีค่าการแรงดัดสูงสุดในช่วงแรกมีค่าที่สูงกว่า
8 โมลาร์ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าค่าแรงดัดที่สูงขึ้นนั้นเกิดจากการ
รับแรงดัดหลังจากการแตกร้าวได้จากการเสริมเส้นใยเหล็ก
ในจีโอพอลิเมอร์ [34] นอกจากนี้ยังพบว่า ที่ความเข้มข้น
8 โมลาร์ มีค่าการลดลงของแรงดัดหลังการแตกร้าวระหว่าง
ร้อยละ 7–24 ขณะที่ 12 โมลาร์ มีค่าการลดลงของแรงดัด
หลังการแตกร้าวระหว่างร้อยละ 5–33

ดารกร อินทรบุตร และคณะ, "อิทธิพลของเส้นใยเหล็กต่อสมบัติของวัสดุเชื่อมประสานกระตุ้นด้วยด่างมอร์ตาร์เสริมเส้นใยสมรรถนะสูงจากเถ้า ลอยแคลเซียมสูง และเถ้าตะกรันเหล็ก."

0

ตารางที่ 4	การเปรียบเทียบระหว่างแรงดัดสูงสุดช่วงแรก	
	และช่วงที่ 2 ของการเสริมเส้นใยเหล็ก	

	แรงดัด	การส	ลดลง	แรงดัดสูงสุด		
สัญลักษณ์	สูงสุด	ของ	แรง	ช่วงที่ 2		
តប្លេតាមេជ	ช่วงแรก	kN	%	٤N	9/6	
	(kN)		,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,		<i>,</i> 0	
8/0.40/0SF	9.45	-		-		
8/0.40/0.5SF	13.11	10.49	20%	13.14	0%	
8/0.40/1.0SF	15.67	13.98	11%	21.05	34%	
8/0.40/1.5SF	19.85	18.40	7%	26.87	35%	
8/0.45/0SF	9.71	-		-		
8/0.45/0.5SF	10.63	9.24	13%	17.08	61%	
8/0.45/1.0SF	12.56	9.49	24%	24.52	95%	
8/0.45/1.5SF	13.46	11.14	17%	26.53	97%	
12/0.45/0SF	10.32	-		-		
12/0.40/0.5SF	14.43	9.74	33%	18.18	26%	
12/0.40/1.0SF	16.97	14.57	14%	22.44	32%	
12/0.40/1.5SF	21.80	20.63	5%	32.65	50%	
12/0.45/0SF	8.96	-		-		
12/0.45/0.5SF	13.96	11.17	20%	15.76	13%	
12/0.45/1.0SF	14.39	10.61	26%	22.14	54%	
12/0.45/1.5SF	14.91	12.82	14%	25.78	73%	

3.4 ความเหนียว

จากผลการศึกษาความเหนียวของจีโอพอลิเมอร์เสริม เส้นใย โดยใช้มาตรฐานการทดสอบ ASTM C1609 [22] พบว่า ความเหนียวของ FRAAM ที่มีความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ และมีอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสาน เท่ากับ 0.40 ที่มีการเสริมเส้นใยเหล็กร้อยละ 0 0.5 1.0 และ 1.5 โดยปริมาตร มีความเหนียวที่ระยะแอ่นตัว L/600 เท่ากับ 4.6 5.0 6.1 นิวตันต่อตารางมิลลิเมตร (N-mm) ตามลำดับ และที่ระยะแอ่นตัว L/150 เท่ากับ 22.2 32.3 และ 41.8 นิวตันต่อตารางมิลลิเมตร ตามลำดับดังแสดงในรูปที่ 13 และ L/B เท่ากับ 0.45 มีความเหนียวที่ระยะแอ่นตัว L/600 เท่ากับ 4.3 5.3 และ 6.5 นิวตันต่อตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ และที่ระยะแอ่นตัว L/150 เท่ากับ 25.3 37.0 และ 43.3 นิวตันต่อตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 14

รูปที่ 13 ความเหนียวและระยะการแอ่นตัวของ FRAAM L/B เท่ากับ 0.40 และ NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์

รูปที่ 14 ความเหนียวและระยะการแอ่นตัวของ FRAAM L/B เท่ากับ 0.45 และ NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์

ความเหนียวของ FRAAM ที่มีความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์ และมีอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.40 ที่ระยะแอ่นตัว L/600 เท่ากับ 4.8 6.4 และ 8.5 นิวตันต ่อตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ และที่ระยะแอ่นตัว L/150 เท่ากับ 26.0 33.6 และ 51.9 นิวตันต่อตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 15 และ L/B เท่ากับ 0.45 มี ความเหนียวที่ระยะแอ่นตัว L/600 เท่ากับ 4.9 5.4 และ 6.0 นิวตันต่อตารางมิลลิเมตร ตามลำดับ และที่ระยะแอ่นตัว L/150 เท่ากับ 26.5 33.1 และ 41.7 นิวตันต่อตาราง มิลลิเมตร ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 16

จากผลการศึกษาพบว่า ความเหนียวของ FRAAM ทั้งหมด ดังแสดงในรูปที่ 13–16 ที่ระยะแอ่นตัว (L/150) นั้น แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มปริมาณเส้นใยเหล็กสามารถ พัฒนาความเหนียวของจีโอพอลิเมอร์เสริมเส้นใยได้อย่าง

มีประสิทธิภาพเนื่องจากค่าความเหนียวสามารถหาได้จาก พื้นที่ใต้กราฟของความสัมพันธ์ของการรับแรงดัดและค่า การแอ่นตัวโดยที่ระยะการแอ่นตัว L/150 มีการแอ่นตัวที่สูง และการเพิ่มปริมาณเส้นใยเหล็กส่งผลให้กำลังรับแรงดัดของ จีโอพอลิเมอร์เสริมเส้นใยมีค่าเพิ่มขึ้น และเพิ่มพื้นที่ใต้กราฟ มากขึ้น จึงส่งผลให้ความเหนียวมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อ ปริมาตรเส้นใยเพิ่มขึ้น ในขณะที่ระยะการแอ่นตัว (L/600) ความเหนียวของจีโอพอลิเมอร์เสริมเส้นใยที่ปริมาตรต่าง ๆ นั้น มีค่าใกล้เคียงกัน เนื่องจากเกิดการแอ่นตัวต่ำทำให้พื้นที่ใต้ กราฟนั้นมีค่าน้อย จึงทำให้การเพิ่มปริมาณเส้นใยเหล็กซึ่ง ส่งผลในการเพิ่มกำลังรับแรงดัดสามารถเพิ่มความเหนียว ของจีโอพอลิเมอร์ได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น จึงทำให้ค่าความ เหนียวของจีโอพอลิเมอร์เสริมเส้นใยนั้นมีค่าใกล้เคียงกันที่

รูปที่ 18 กำลังรับแรงดัดของ FRAAM NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์

ปริมาตรเส้นใยเหล็ก [17]

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุ ประสานและความเข้มข้นของ NaOH พบว่า มีค่าความเหนียว ไม่แตกต่างกันมากอย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากมีค่ากำลังรับแรง ดัดหลังการแตกร้าวที่มีค่าใกล้เคียงกัน และมีความเข้มข้น NaOH ที่ไม่แตกต่างกันมากนักทำนองเดียวกันกับกำลังรับ แรงอัด [33]

3.5 กำลังรับแรงดัดและกำลังรับแรงดัดคงค้าง

3.5.1 กำลังรับแรงดัด

รูปที่ 17 และ 18 แสดงผลการทดสอบกำลังรับแรงดัด ของ FRAAM ขณะที่มีการเสริมเส้นใยเหล็กร้อยละ 0 0.5 1.0 และ 1.5 โดยปริมาตร ที่ใช้ความเข้มข้น NaOH

เท่ากับ 8 โมลาร์ และมีอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสาน เท่ากับ 0.40 สามารถรับแรงดัดได้ 2.84 3.93 4.70 และ 5.95 เมกะปาสคาล ตามลำดับ และ L/B เท่ากับ 0.45 สามารถ รับแรงดัดได้ 2.91 3.19 3.74 และ 4.04 เมกะปาสคาล ขณะที่ ใช้ความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์ และมีอัตราส่วน ของเหลวต่อวัสดประสานเท่ากับ 0.40 สามารถรับแรงดัด ได้ 3.10 4.33 5.09 และ 6.54 เมกะปาสคาล ตามลำดับ และเมื่อ L/B เท่ากับ 0.45 สามารถรับแรงดัดได้ 2.69 4.19 4.32 และ 4.47 เมกะปาสคาล ตามลำดับ จากการทดลอง พบว่า ค่ากำลังรับแรงดัดของ FRAAM เพิ่มขึ้นแปรผัน ตามปริมาณเส้นใยเหล็กที่เติมเข้าไป แต่เมื่อเพิ่มอัตราส่วน ของเหลวต่อวัสดุประสานส่งผลให้กำลังรับแรงดัดของ FRAAM มีแนวโน้มลดลง เมื่อพิจารณาอิทธิพลของความเข้มข้น NaOH พบว่า กำลังรับแรงดัดเพิ่มขึ้นตามความเข้มของสารละลาย ที่เพิ่มขึ้น โดยมีค่ากำลังรับแรงดัดเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 8.8–52.3 สำหรับ 8 โมลาร์ ขณะที่ 12 โมลาร์ มีค่ากำลังรับ แรงดัดเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 28.4 ถึง 52.6

3.5.2 กำลังรับแรงดัดคงค้าง

จากการทดสอบกำลังรับแรงดัดของ FRAAM ดัง รูปที่ 19 และ 20 แสดงผลการทดสอบกำลังรับแรงดัดคงค้าง ของ FRAAM ขณะที่มีการเสริมเส้นใยเหล็กร้อยละ 0 0.5 1.0 และ 1.5 โดยปริมาตร ที่ใช้ความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์ และมีอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.40 มีกำลังรับแรงดัดคงค้างเท่ากับ 85% 103% และ 105% ตามลำดับ และ L/B เท่ากับ 0.45 มีค่ากำลังรับแรงดัดคงค้าง เท่ากับ 119% 148% และ 161% ตามลำดับ ขณะที่ใช้ความ เข้มข้น NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์ และมีอัตราส่วนของเหลว ต่อวัสดุประสานเท่ากับ 0.40 มีค่ากำลังคงค้างเท่ากับ 95% 115% และ 140% ตามลำดับ และ L/B เท่ากับ 0.45 มี ค่ากำลังคงค้างเท่ากับ 4.26% 94.88% 114.87% และ 139.68% พบว่า ค่ากำลังรับแรงดัดคงค้างของ FRAAM เพิ่มขึ้นแปรผันตามปริมาณเส้นใยเหล็กที่เพิ่มขึ้น และพบว่า เมื่อเพิ่มอัตราส่วนของเหลวต่อวัสดประสานส่งผลให้ค่า กำลังดัดคงค้างของ FRAAM เพิ่มขึ้น เนื่องจากการที่เพิ่ม ปริมาณเส้นใยเหล็ก หรือเพิ่มอัตราส่วนของเหลวต่อวัสด

รูปที่ 19 กำลังรับแรงดัดคงค้างของ FRAAM NaOH เท่ากับ 8 โมลาร์

รูปที่ 20 กำลังรับแรงดัดคงค้างของ FRAAM NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์

ประสาน จะทำให้กำลังรับแรงดัดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้จิโอพอลิเมอร์ มีกำลังในการยึดเกาะเส้นใยเพิ่มขึ้น ดังนั้นกำลังรับแรงดัดคงค้าง จึงเพิ่มขึ้น [17] ขณะที่ความเข้มข้นของ NaOH ที่เพิ่มขึ้นมี ค่ากำลังรับแรงดัดคงค้างมีลดลงเล็กน้อย ขณะที่การลดลง ของกำลังรับแรงดัดคงค้างนั้นอาจเนื่องจากที่ความเข้มข้น 12 โมลาร์ นั้นมีค่ากำลังรับแรงดัดที่สูงกว่า 8 โมลาร์ [15] แต่มีกำลังดัดสูงสุดหลังจากการแตกร้าวที่ใกล้เคียงกันส่งผล ให้ร้อยละการคงค้างของกำลังรับแรงดัดมีค่าลดลงตาม ความเข้มข้นของ NaOH ที่สูงขึ้น

4. สรุป

ผลการทดสอบสามารถสรุปได้ดังนี้

ค่าการไหลแผ่ในแนวราบแบบอิสระลดลงตาม
 ปริมาณเส้นใยเหล็กที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีค่าลดลงประมาณ

ร้อยละ 7–11 สำหรับความเข้มข้นNaOHเท่ากับ 8 โมลาร์ และ ร้อยละ 7–8 สำหรับความเข้มข้นNaOHเท่ากับ 12 โมลาร์

 2) ค่าระยะเวลาในการไหลแผ่ในแนวราบแบบอิสระ เพิ่มขึ้นตามปริมาณเส้นใยเหล็กที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีค่าเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 90–130 สำหรับความเข้มข้น NaOH เท่ากับ
 8 โมลาร์ และร้อยละ 115–130 สำหรับความเข้มข้น NaOH เท่ากับ 12 โมลาร์

 4) ค่ากำลังรับแรงอัด และกำลังรับแรงดัดมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นตามปริมาณเส้นใยเหล็กซึ่งมีค่ากำลังรับแรงอัดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9 ค่ากำลังรับแรงดัดร้อยละ 110

 4) ค่าความเหนียว และกำลังรับแรงดัดคงค้างมีค่า เพิ่มขึ้นตามปริมาณเส้นใยเหล็ก มีค่าความเหนียวเพิ่มขึ้นสูง จาก 1.15–51.95 และมีค่ากำลังดัดคงค้างมากขึ้นถึง ร้อยละ 160.9

5) FRAAM ที่ความเข้มข้น NaOH 12 โมลาร์ อัตราส่วน L/B เท่ากับ 0.40 มีความสามารถในการทำงาน และ คุณสมบัติด้านกำลังรับแรงอัดตามมาตรฐานที่กำหนดในทุก ส่วนผสม

5. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนอุดหนุนการทำ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมทุน พัฒนาบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาเอก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รหัสทุนสัญญาเลขที่ บว.(วช.) /02/2565

เอกสารอ้างอิง

- B. Metz, O. R. Davidson, P. R. Bosch, R. Dave, and L.A. Meyer, "Contribution of Working Group III to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change," *Climate change 2007*, Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, pp. 447–496, 2007.
- [2] S. Detphan, T. Phoo-ngernkham, V. Sata,C. Detphan, and P. Chindaprasirt, "Portland

cement containing fly ash, expanded perlite, and plasticizer for masonry and plastering mortars," *International Journal of GEOMATE*, vol 15, no. 48, pp. 107–113, 2018.

- [3] T. Phoo-Ngernkham, C. Phiangphimai, N Dam rongwiriyanupap, S. Hanjitsuwan, J. Thum rongvut, and P. Chindaprasirt, "A mix design procedure for alkali-activated high-calcium fly ash concrete cured at ambient temperature," *Advances in Materials Science and Engineering*, 2018.
- [4] T.Phoo-Ngernkham, C.Phiangphimai, D.Intarabut,
  S. Hanjitsuwan, N Damrongwiriyanupap,
  L. Y. Li, and P. Chindaprasirt, "Low cost and sustainable repair material made from alkali-activated high-calcium fly ash with calcium carbide residue," *Construction and Building Materials*, vol. 247, pp. 118543, 2020.
- [5] F. Puertas, B. González-Fonteboa, I. González Taboada, M. M. Alonso, G Torres-Carrasco, and F. Martínez-Abella, "Alkali-activated slag concrete: Fresh and hardened behavior," *Cement and concrete composites*, vol. 85, pp. 22–31, 2018.
- [6] F. Pacheco-Torgal, D. Moura, Y. Ding, and S. Jalali, "Composition, strength and workability of alkali-activated metakaolin based mortars," *Construction and Building Materials*, vol. 25, no. 9, pp. 3732–3745, 2011.
- [7] Y.J. Patel, and N. Shah, "Development of self-compacting geopolymer concrete as a sustainable construction material," *Construction and Building Materials*, vol. 25, no. 6, pp. 412–421, 2018.
- [8] F. Pacheco-Torgal, J. Castro-Gomes and S.

Jalali, "Alkali-activated binders: A review: Part 1. Historical background, terminology, reaction mechanisms and hydration products," *Construction and Building Material*, vol. 22, no. 7, pp. 1305–1314, 2008.

- [9] L. K. Turner and F. G. Collins, "Carbon dioxide equivalent (CO₂-e) emissions: A comparison between geopolymer and OPC cement concrete," *Construction and Building Materials*, vol. 43, pp. 125–130, 2013.
- [10] F. Pacheco-Torgal, J. Castro-Gomes and S. Jalali, "Alkali-activated binders: A review: Part 1. Historical background, terminology, reaction mechanisms and hydration products," *Construction and Building Materials*, vol. 22, no. 7, pp. 1305–1314, 2008.
- [11] T. Bakharev, "Resistance of geopolymer materials to acid attack," *Cement and Concrete Research*, vol. 35, no. 4, pp. 658–670, 2005.
- [12] S. Sasui, G. Kim, J. Nam, T. Koyama, and S. Chansomsak, "Strength and microstructure of class-C fly ash and GGBS blend geopolymer activated in NaOH & NaOH + Na₂SiO₃," *Materials (Basel)*, vol. 13, no. 1, pp. 59, 2020.
- [13] A. Rafeet, R. Vinai, M. Soutsos, and W. Sha, "Effects of slag substitution on physical and mechanical properties of fly ash-based alkali activated binders (AABs)," *Cement and Concrete Research*, vol. 122, pp. 118–135, 2019.
- [14] N. Marjanović, M. Komljenović, Z. Baščarević,
   V. Nikolić, and R. Petrović, "Physical mechanical and microstructural properties of alkali-activated fly ash-blast furnace slag

blends," *Ceramics International*, vol. 41, no. 1, pp. 1421–1435, 2015.

- [15] R. M. Hamidi, Z. Man, and K. A. Azizli, "Concentration of NaOH and the effect on the properties of fly ash based geopolymer," *Procedia Engineering*, vol. 148, pp. 189–193, 2016.
- [16] M. Olivia and H. Nikraz, "Properties of fly ash geopolymer concrete designed by Taguchi method," *Materials & Design (1980-2015)*, vol. 36, pp. 191–198, 2012.
- [17] P. Sukontasukkul, P. Pongsopha, P. Chin daprasirt, and S. Songpiriyakij, "Flexural performance and toughness of hybrid steel and polypropylene fibre reinforced geopolymer," *Construction and Building Materials*, vol. 161, pp. 37–44, 2018.
- [18] X. Gao, Q. L. Yu, R. Yu, and H. J. H. Brouwers, "Evaluation of hybrid steel fiber reinforcement in high performance geopolymer composites," *Materials and Structures*, vol. 50, no. 2, 2017.
- [19] E. Mohseni, "Assessment of Na₂SiO₃ to NaOH ratio impact on the performance of polypropylene fiber-reinforced geopolymer composites," *Construction and Building Materials*, vol. 186, pp 904–911, 2018.
- [20] Q. Meng, C. Wu, H. Hao, J. Li, P. Wu, Y. Yang, and Z. Wang, "Steel fibre reinforced alkali-activated geopolymer concrete slabs subjected to natural gas explosion in buried utility tunnel," *Construction and Building Materials*, vol. 246, pp. 118447, 2020.
- [21] P. Zhang, K. Wang, J. Wang, J. Guo, S. Hu, and Y. Ling, "Mechanical properties and prediction of fracture parameters of geopolymer/

alkali-activated mortar modified with PVA fiber and nano-SiO₂," *Ceramics International*, vol. 46, pp. 20027–20037, 2020.

- [22] Y. Liu, Z. Zhang, C. Shi, D. Zhu, and N. Li, Y. Deng, "Development of ultra-high performance geopolymer concrete (UHPGC): influence of steel fiber on mechanical properties," *Cement and Concrete Composites*, vol. 112, pp. 103670, 2020.
- [23] EFNARC, "Specification and Guidelines for Self-Compacting. Concrete," Association House, Surrey, UK, 2002.
- [24] ACI Committee 363, "High-Strength Concrete (ACI 363R)," Symposium Paper, vol. 228, pp 79–80, 2005.
- [25] Standard Specification for Chemical Admixtures for Concrete, ASTM C494/ C494M-17, 2017.
- [26] Testing Hardened Concrete. Compressive Strength of Test Specimens, BS EN 12390-3, 2019.
- [27] Standard Test Method for Flexural Performance of Fiber-Reinforced Concrete (Using Beam With Third-Point Loading), ASTM C1609/C1609M-12, 2019.
- [28] S. Grunewald, "Performance-based design of self compacting fibre reinforced concrete," Doctoral Thesis, Civil Engineering and Geosciences, Delft University of Technology, Delft, 2004.
- [29] I. Markovic, High-performance hybrid-fibre concrete development and utilization.

Netherland: Delft University of Technology, 2006.

- [30] E. C. Osoka, and C. I. O. Kamalu, "Effect of sodium hydroxide concentration on kinetic parameters during gelatinization," *Journal of Emerging Trends in Engineering and Applied Sciences*, vol. 1, no. 1, pp. 5–8, 2010.
- [31] M. Ibraheem, F. Butt, R. M. Waqas, K. Hussain, R. F. Tufail, N. Ahmad, K. Usanova, and M. A. Musarat, "Mechanical and microstructural characterization of quarry rock dust incorporated steel fiber reinforced geopolymer concrete and residual properties after exposure to elevated temperatures," *Materials*, vol. 14, no. 22, pp. 6890, 2021.
- [32] S. Jamnam, B. Maho, A. Techaphatthanakon,
  C. Ruttanapun, P. Aemlaor, H. Zhang, and
  P. Sukontasukkul, "Effect of graphene oxide nanoparticles on blast load resistance of steel fiber reinforced concrete," *Construction and Building Materials*, vol. 343, pp. 128139, 2022.
- [33] M. M. Al-mashhadani and O. Canpolat, "Effect of various NaOH molarities and various filling materials on the behavior of fly ash based geopolymer composites," *Construction and Building Materials*, vol. 262, pp. 120560, 2020.
- [34] S. Deepa Raj, R. Abraham, N. Ganesan, and D. Sasi, "Fracture properties of fibre reinforced geopolymer concrete," *International Journal of Scientific and Engineering Research*. vol. 4, no. 5, pp. 75–80, 2013.